16. МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА
„БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ“
- БСЛЗ 2021. -

У периоду 16.-19.06.2021. године, на Копаонику, у хотелу Краљеви Чардаци, одржана је 16. Међународна конференција "Безбедност саобраћаја у локалној заједници", која је окупила око 250 учесника из Србије и иностранства, уз *online* учешће 6 стручњака из иностранства. Конференцију су организовале еминентне високошколске установе из Републике Србије и иностранства. Уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, објављен је Зборник радова са 50 рецензираних научних и стручних радова који је, у електронској форми, доступан јавности на Web адреси bslz.org. Конференција је организована у оквиру међународне "Деценије активности у безбедности саобраћаја 2021-2030.", и подржана је од стране Економске комисије УН за Европу (UNECE из Женеве), Европског Савета за Безбедност Саобраћаја из Брисела (European Transport Safey Council), Транспортне заједнице западног Балкана и Међународног центра за безбедност саобраћаја (IRSC).

На Конференцији су приказани резултати најновијих истраживања безбедности саобраћаја у региону и у свету, карте ризика по локалним заједницама, као и резултати најновијих истрживања индикатора перформанси система безбедности саобраћаја. Кроз пленарни и рад у секцијама одржана су излагања еминенетних стручњака из иностранства и изложени радови аутора Зборника радова. Одржане су и две радионице на којима је детаљно обрађиван процес припреме годишњих програма безбедности саобраћаја и добијања сагласности Агенције за безбедност саобраћаја на ове програме. Одржан је и традиционални округли сто: Проблеми примене прописа у области безбедности саобраћаја.

На Конференцији су донети следећи:

ЗАКЉУЧЦИ

Имајући у виду да циљеви Стратегије безбедности саобраћаја Републике Србије за период 2015.-2020. нису остварени, неопходно је да Влада Републике Србије унапреди рад у систему безбедности саобраћаја. Посматрано по стубовима деценије активности у безбедности саобраћаја, и елементима основа Система безбедности саобраћаја у Републици Србији[1], то су:

1: Управљање безбедношћу саобраћаја;

I. Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима:

1. Извршити анализу рада и реформу Тела за координацију безбедности саобраћаја на путевима (ТКБС), као координационог тела Владе, посебно кад се ради о функцији координисања активности у претходном периоду, као и

[1] Закон о безбедности саобраћаја на путевима, ***Поглавље III. ОСНОВИ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА***
1. Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима;
2. Агенција за безбедност саобраћаја;
3. Стратегија безбедности саобраћаја;
4. Праћење безбедности саобраћаја;
5. Финансирање безбедности саобраћаја;

иницирању и праћењу активности у области безбедности саобраћаја. Програми рада и извештаји ТКБС нису доступни јавности и не препознаје се да ово тело има активности и да ли су оне, ако постоје, координисане и да ли унапређују безбедност саобраћаја;

2. Структура дефинисаних стручних радних група ТКБС не рефлектује кључне проблеме у безбедности саобраћаја (нема групе за унапређење понашања учесника у саобраћају, за унапређење безбедности возила, за унапређење прописа, за унапређење рада тужилаштва и кривичних судова, за унапређење рањивих учесника у саобраћају итд.), а састав појединачних радних група не одговара структури носиоца носиоца заштитног система безбедности саобраћаја јер недостају представници науке и образовања, невладиног сектора, приватног сектора, тужилаштва, кривичних судова итд;
3. ТКБС не врши координацију припреме и доношења Закона о безбедности саобраћаја на путевима, као кровног документа у области Безбедности саобраћаја, нити у ТКБС постоји стручна радна група која би се тиме бавила;

II. Агенција за безбедност саобраћаја;

1. Да се Агенцији за безбедност саобраћаја (АБС) додели функција Управљања безбедношћу саобраћаја на путевима Републике Србије. Да би се ово остварило неопходно је да се АБС институционално и кадровски ојача;

III. Стратегија безбедности саобраћаја;

1. С обзиром да је претходна Национална стратегија безбедности саобраћаја на путевима важила до 2020. године, држава Србија се налази у периоду без одговарајуће Националне стратегије. Неопходно је да Влада Републике Србије хитно донесе Националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима за наредни петогодишњи период, и Акциони план за прву годину примене Националне стратегије. Ово је предуслов и да локалне самоуправе у Србији донесу своје стратегије безбедности саобраћаја и акционе планове јер они, према чл. 13 ЗБС, морају да буду у складу са Националном стратегијом и Акционим планом;
2. Приликом израде Националне стратегије безбедности саобраћаја треба узети у обзир и глобалне циљеве безбедности саобраћаја;

IV. Праћење безбедности саобраћаја;

1. Прописана обавеза Владе да подноси Народној скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима, најмање двапут годишње, се не спроводи регуларно (нпр., током 2019. године ниједан извештај није поднет). Зато би требало прописати да ове извештаје подноси АБС;
2. Прописана обавеза надлежних органа локалне самоуправе да подносе локалној скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на том подручју најмање двапут годишње углавном се не спроводи. Често су ти извештаји састављени једнострано, односно сагледавају стање безбедности саобраћаја и углавном само активности локалне самоуправе, често потпуно занемарујући активности осталих носилаца (полиције, здравствених установа, АБС итд.). Зато би требало прописати обвезан садржај ових извештаја, сачинити упутство за њихову израду и увести обавезу да АБС даје сагласност на ове извештаје пре подношења локалним скупштинама;

3. Податке о саобраћајним незгодама допунити подацима о СН за које је сачињен Европски извештај о саобраћајној незгоди, и које су осигуравајућа друштва дужна да евидентирају и једном месечно достављају МУП и АБС;
4. Успоставити систем праћења ставова у безбедности саобраћаја, посебно рањивих учесника у саобраћају;

V. Финансирање безбедности саобраћаја;

1. Систем финансирања безбедности саобраћаја се примењује већ пуних 11 година, а да притом држава није спровела званичну евалуацију његовог фунционисања. Неопходно је да се уради анализа система финансирања и дају препоруке за унапређење. Ово би могла да реализује АБС;
2. Буџетска инспекција перманентно врши инспекцијску контролу примене закона и пратећих прописа у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава код корисника јавних средстава али често не препознаје ненаменско коришћење средстава за унапређење безбедности саобраћаја која су опредељена члановима 17, 18 и 19 ЗБС, па изостаје предузимање законом прописаних мера у многим случајевима потпуног или делимичног ненаменског трошења ових средстава. Зато је потребно сачинити смернице за законито коришћење средстава за унапређење безбедности саобраћаја, и спровести обуку инспектора за успешну контролу. Ово би могла да реализује АБС;

2: Безбеднији путеви и кретање

1. Безбедност саобраћаја промовисати као приоритет код планирања употребе земљишта, пројектовања улица, транспортног система и управљања у градским и ванградским подручјима промовисањем приступа безбедног система;
2. Анимирати доносиоце одлука у локалним самоуправама и иницирати активности на промоцији одрживе урбане мобилности са акцентом на микромобилност;
3. Вршити едукације запослених на пословима саобраћаја и стамбено-комуналним пословима у локалним самоуправама о савременим моделима управљања брзинама на улицама у насељу;

3: Безбеднија возила

1. Промовисати безбедносна својства возила добијена путем програма за процену аутомобила;

4: Безбеднији учесници у саобраћају

1. Промовисати допунску обуку возача, посебно кад се ради о младим возачима. Размотрити и могућност прописивања ове обуке као обавезне;
2. Интензивирати кампање у кључним областима безбедности сабраћаја (употреба појасева на предњим и задњим седиштима, употреба заштитиних система за децу, брзина и алкохол и дроге);
3. Извршити ургентно повезивање база података у здравственом систему како би информације о здравственом стању возача биле доступне приликом издавања уверења за возаче моторних возила;
4. Унапредити систем извештавања МУП од стране здравствене установе, другог облика здравствене службе, изабраног лекара или другог лекара када дође до промене здравственог стања возача од утицаја на способност за управљање возилима;
5. Спроводити едукацију у вези дијагностиковања и лечења опатруктивне болести спавања (Sleep Apnea) код возача.

5: Збрињавање након незгоде

1. Спровести анализу времена одзива хитних медицинских служби приликом дешавања саобраћајних незгода у локалним самоуправама, и дати смернице за унапређење;

Београд, јул 2021.

Председник Организационог одбора Конференције	Председник Научно-програмског одбора Конференције
проф. др Миладин Нешић, ср	проф. др Крсто Липовац, ср